

313

OBWIESZCZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 20 kwietnia 1937 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o nadzwyczajnych komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 226) ogłaszam w załączniku do obwieszczenia niniejszego jednolity tekst rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o nadzwyczajnych komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 604) z uwzględnieniem zmian, wynikających z powołanej wyżej ustawy.

Minister Opieki Społecznej:

Marian Zyndram Kościakowski

Załącznik do obwieszczenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 20 kwietnia 1937 r. (poz. 313).

**ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ**

z dnia 27 października 1933 r.

o komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 25 marca 1933 r. o upoważnie-

niu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 249) postanawiam co następuje:

Art. 1.

Jeżeli polubowne załatwienie zatargu zbiorowego pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle, górnictwie, handlu, komunikacji lub w zakładach użyteczności publicznej, chociażby na zysk nieobliczonych, a prowadzonych w sposób przemysłowy, okaże się niemożliwe, a zatarg nabiera charakteru, zagrażającego ogólnopolskim interesom gospodarczym, Minister Opieki Społecznej może poddać taki zatarg rozstrzygnięciu komisji rozjemczej w trybie rozporządzenia niniejszego.

Art. 2.

(1) Pracownikami w rozumieniu rozporządzenia niniejszego są osoby zatrudnione na podstawie umów o pracę, pracodawcami zaś — osoby zarówno fizyczne, jak i prawne, zatrudniające tych pracowników.

(2) Rozporządzenie niniejsze nie stosuje się do następujących kategorii pracowników:

- 1) do osób zatrudnionych w urzędach i instytucjach państwowych,
- 2) do osób zatrudnionych w zakładach i przedsiębiorstwach, podległych władzom wojskowym,

- 3) do pracowników przedsiębiorstw państwowych „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” i „Polskie Koleje Państwowe”,
- 4) do pracowników monopolów państwowych, prowadzonych w zarządzie państwowym, oraz pracowników administracji lasów państwowych,
- 5) do pracowników skomercjalizowanych przedsiębiorstw państwowych,
- 6) do osób zatrudnionych w szkołach i kursach zawodowych i artystycznych,
- 7) do pracowników urzędów gminnych i związków samorządowych oraz ich przedsiębiorstw i zakładów, w których umowa o pracę opiera się na statucie, regulującym stosunki służbowe, względnie na statucie etatu stanowisk służbowych.

Art. 3.

(1) Komisję rozjemczą powołuje Minister Opieki Społecznej.

(2) Orzeczenie komisji rozjemczej nabiera mocy prawnej:

- 1) jeżeli jest przyjęte przez uczestników zatargu lub
- 2) jeżeli Minister Opieki Społecznej za-
twierdzi orzeczenie.

Art. 4.

Komisja rozjemcza, wydając orzeczenie, powinna się kierować przy stosowaniu istniejących przepisów i wykładni zobowiązań ogólnymi zasadami prawa i słuszności, przy ustalaniu zaś nowych warunków pracy uwzględniać interesy pracodawców i pracowników zgodnie z przeświadczeniem słuszności, biorąc pod uwagę potrzeby dobra publicznego i gospodarstwa społecznego.

Art. 5.

(1) Komisja rozjemcza ustala w orzeczeniu warunki, na jakich winny być zawierane indywidualne umowy o pracę w zakładach pracy, objętych zatargiem.

(2) Warunki umowy indywidualnej o pracę, mniej korzystne dla pracownika, niż przewiduje orzeczenie, ulegają zastąpieniu z mocy prawa przez odpowiednie postanowienia orzeczenia.

(3) Jeżeli warunki indywidualnej umowy o pracę dla pracowników są korzystniejsze, niż odpowiednie postanowienia orzeczenia — pozostają one w mocy.

(4) Organizacje, związane orzeczeniem, są obowiązane przestrzegać ścisłego wykonania jego postanowień przez swych członków oraz nie czynić nic, co by zmierzało do naruszenia tych postanowień.

(5) Pracodawców i pracowników, związanych orzeczeniem, obowiązuje wykonywanie i poszanowanie orzeczenia.

(6) Jeżeli pracodawca jest związany wobec tych samych pracowników i orzeczeniem i lokalną umową zbiorową, obowiązują go warunki najkorzystniejsze dla pracowników.

Art. 6.

Orzeczenie komisji rozjemczej stosuje się:

- 1) do istniejących indywidualnych umów o pracę — od chwili wejścia w życie orzeczenia,
- 2) do indywidualnych umów o pracę, zawartych po wejściu w życie, a w czasie obowiązywania orzeczenia — od chwili ich zawarcia.

Art. 7.

Zmiany umowy indywidualnej o pracę, zawartej na czas określony lub nieokreślony, wprowadzone do tej umowy przez orzeczenie w myśl art. 5, pozostają w mocy po wygaśnięciu (uchyleniu) orzeczenia. Zmiany te mogą być uchylone, a pierwotne warunki umowy indywidualnej przywrócone przez wypowiedzenie w terminie ustawowym lub zwyczajowym, przewidzianym dla odpowiednich umów, zawartych na czas nieokreślony. Natomiast w czasie obowiązywania orzeczenia wypowiedzenie może być uskutecznione, byleby termin końcowy tego wypowiedzenia przypadł nie wcześniej, niż na dzień wygaśnięcia (uchylenia) orzeczenia.

Art. 8.

(1) Orzeczenie komisji rozjemczej wydaje się zawsze na czas określony; orzeczenie to wygasa z upływem terminu.

(2) Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu może uchylić orzeczenie komisji rozjemczej przed upływem jego terminu, jeżeli warunki gospodar-
cze od czasu wydania orzeczenia uległy zasadniczej zmianie.

Art. 9.

(1) Minister Opieki Społecznej, po uznaniu, że orzeczenie komisji rozjemczej posiada gospodarczo przeważające znaczenie w gałęzi pracy, objętej tym orzeczeniem, może, w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, na wniosek jednego z uczestników postępowania rozjemczego, nadać w drodze rozporządzenia moc powszechnie obowiązującą orzeczeniu w tej

gałęzi pracy na całym obszarze, dla którego orzeczenie zostało wydane, lub dla części tego obszaru, na której uzyskało ono przeważające znaczenie.

(2) Rozporządzenie takie obowiązuje wszystkich pracodawców i pracowników do stosowania orzeczenia do indywidualnych umów o pracę.

Art. 10.

(1) Komisja rozjemcza składa się z przewodniczącego, wyznaczonego przez Ministra Opieki Społecznej, członka, wyznaczonego przez Ministra Sprawiedliwości, członka, wyznaczonego przez Ministra właściwego ze względu na gałąź pracy, objętą zatargiem, oraz z ławników, powołanych przez przewodniczącego komisji rozjemczej w równej liczbie spośród osób, zgłoszonych przez przedstawicielstwa pracodawców i pracowników.

(2) W razie uchylecia się przedstawicielstwa od delegowania ławników lub uchylecia się ławników od udziału w obradach komisji rozjemczej lub w razie nieistnienia przedstawicielstwa na terenie, dla którego ma być wydane orzeczenie, komisja rozjemcza orzeka w składzie trzech członków wyznaczonych przez ministrów.

(3) Szczegółowe przepisy o składzie komisji rozjemczej, o sposobie powoływania jej członków oraz ławników, jak również przepisy o trybie postępowania, przewidzianego przez rozporządzenie niniejsze, wydaje Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz z Ministrem Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia.

Art. 11.

(1) Kto, będąc członkiem komisji rozjemczej lub rzeczoznawcą, a nie będąc funkcjo-

nariuszem państwowym, ujawnia wiadomość, powziętą z tytułu swego uczestnictwa w pracach komisji — podlega karze aresztu do czterech miesięcy i grzywny, albo jednej z tych kar.

(2) Jeżeli przestępstwo, określone w ust. (1), popełnione zostało z chęci zysku, albo miało na celu świadome zaszkodzenie interesom majątkowym osób lub przedsiębiorstw, których dotyczy ujawniona wiadomość, sprawca podlega karze więzienia do jednego roku i grzywny.

Art. 12.

Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz Ministrem Przemysłu i Handlu i innymi zainteresowanymi ministrami, stosownie do zakresu ich działania.

Art. 13.

(1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na obszarze całego Państwa z wyjątkiem województwa pomorskiego, górnośląskiej części województwa śląskiego oraz powiatów szubińskiego, wyrzyńskiego, inowrocławskiego i bydgoskiego.

(2) Rada Ministrów ustali w drodze rozporządzenia termin, od którego rozporządzenie niniejsze traci moc obowiązującą.

Art. 14.

Rozporządzenie niniejsze nie uchyla postanowień rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. Ust. Rzeszy str. 1456).